

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Oslo, 15. februar 2009

HØRING AV RAPPORT OM FREMTIDIG FORVALTNING AV ÅL I NORGE

Greenpeace takker for anledningen til å kommentere forslaget til fremtidig forvaltning av ål i Norge, selv om vi ved en inkurie ikke er oppført på høringslisten.

Det Internasjonale Havforskningsrådet, ICES, anbefaler at menneskeskapt dødelighet for ål reduseres så mye som mulig så snart som mulig, og at det snarest etableres en gjenoppbyggingsplan for ål. Ålen er rødlistet som, kritisk truet i Norge. **Vi oppfatter situasjonen for ål som så kritisk at det bare er én faglig konklusjon, nemlig full fredning i minst 15 år.** Dette bør selvsagt gjelde fangst både i ferskvann og i saltvann.

Fredning er det eneste ansvarlige, og vil samtidig kunne legge press på EU for en mer forsvarlig åleplan. Argumenter om at Norge ikke bør innføre fredning fordi ikke alle andre har gjort det, er uansvarlige.

Den europeiske ålen er en rødlistet art som er under betydelig risiko for å bli utryddet, ikke bare kommersielt men faktisk fullstendig, ettersom ålebestanden er på et historisk og kritisk lavt nivå over hele utbredelsesområdet, og at den negative utviklingen vedvarer gjennom svært lav rekruttering.

Greenpeace støtter derfor målet om å gjenoppbygge en bærekraftig bestand av europeisk ål, slik at ålen kan fjernes fra Artsdatabankens rødliste og i tillegg gi et bærekraftig utbytte på lengre sikt.

Habitatsødeleggelse og muligens andre faktorer, som klimaendringer og kanskje også forurensning av havmiljøet påvirker levevilkårene til dette helt spesielle dyret, men det er dokumentert at den menneskelige og direkte fiskedødeligheten er høy både for glassål og voksen ål (gulål og blankål). Bestanden vurderes av ICES å være utenfor sikre biologiske grenser, og fisket karakteriseres som ikke bærekraftig. Ettersom stopp i fiske er det enkleste og mest direkte virkemiddelet for bevaring av ål, bør dette gjennomføres som del av redningsplanen for ål. Fritidsfiskere tar omlag halvparten av den norske ålefangsten.

Vi har merket oss at arbeidsgruppen som ble nedsatt av Fiskeridirektøren i Bergen for å foreslå revidert forvaltning av ål i saltvann til tross for dette ikke har kommet fram til en enhetlig konklusjon. Fiskeridirektoratets representanter går inn for fortsatt norsk ålefiske, mens forskerne fra Havforskningsinstituttet og Universitetet i Oslo anbefaler full fredning i 15 år.

Bredgade 20, Bagh 4
1260 København
Tlf 33-93 53 44
www.greenpeace.dk

Stora Robertsgatan 20-22 A
00171 Helsinki
Puh 09-698 63 17
www.greenpeace.fi

PB 6803, St Olavspl
0130 Oslo
tlf 22 20 83 79
www.greenpeace.no

Box 151 64
104 65 Stockholm
Tel 08-702 70 70
www.greenpeace.se

Greenpeace slutter seg selvsagt til anbefalingene fra forskerne fra Havforskningsinstituttet og Universitetet i Oslo anbefaler full stans i ethvert ålefiske i minst 15 år. Fredningen bør også gjelde ål i ferskvann, selv om dette ikke var mandat for arbeidsgruppen.

Dette er sterke tiltak, og det er ikke gitt at dette vil være nok til å redde ålen, blant annet på grunn av altfor stort fortsatt fiske i EU-sonen gjennom EU sin "åleplan", sammen med øvrige trusler mot ålen. Det er likefullt helt nødvendig. Ålen er i krise.

Argumentasjonen fra mindretallet (Fiskeridirektoratets representanter) i arbeidsgruppen om at Norge ikke bør innføre fredning fordi andre nasjoner fortsetter fisket, er uansvarlig og uholdbar. Norske myndigheter framhever med rette i mange sammenhenger at vi har en langt bedre fiskeriforvaltning enn EU. Forbudet mot utkast er et av flere viktige eksempler. Åleforvaltningen må ikke bli noe unntak. Også her må Norge søke å påvirke EU i riktig retning gjennom vitenskapelig begrunnede vedtak, istedenfor å legge oss på samme eller dårligere forvaltningsregime. Norge bør derfor umiddelbart stenge fisket etter ål, og bruke nødvendige virkemidler til å få EU til å gjøre det samme.

I tillegg til at en totalstengning av ålefisket vil redusere fiskedødelighet for kritisk truet ål i Norge og legge press på EU til å styrke sin åleforvaltning, vil også stans av ålefiske i Norge kunne redusere beskatningen av kysttorsk og hummer. Gjennom redusert ålefiske vil dermed bifangst av ytterligere to truede og rødlista arter kunne gå ned. Parallelt tas noe ål som bifangst i hummerfisket. Full fredning av hummer, som også tidligere er foreslått av faglige arbeidsgrupper, vil på denne måten bidra til å redde både hummer og ål.

Særlig ettersom en betydelig del av ålebeskatningen gjennomføres av fritidsfiskere med løst eller ikke-eksisterende forhold til Fiskeridirektoratet, er full fredning en enklere og mer treffsikker metode å oppnå resultater på i hele målgruppen, enn detaljerte bestemmelser som krever omfattende kontroll for å håndheve. Ved fredning i 15 år eller mer vil også media og generell publikumsbevissthet bidra til redusert ålebeskatning.

Regjeringen har lovet å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. En vedvarende høsting av rødlistete arter er ikke i tråd med dette løftet. Norge har en relativt sterk track record for bærekraftig forvaltning av sine store kommersielle fiskebestander. Småbestander, ikke-kommersielle bestander, delte bestander og "bifangstarter" står det i mange tilfeller dårligere til med. Den nye Havressursloven skjerper kravene til bærekraftig forvaltning, føre-var-hensyn og økosystembasert forvaltning. Alt annet enn totalfredning av ål i minst 15 år vil være stikk i strid med den nye havressursloven og alle løfter og bærekraftig havmiljøforvaltning.

Ålen representerer et av de eldste virveldyrene på Jorden. Den er nærmest et levende fossil med en helt unik livssyklus som vitenskapen fortsatt ikke har trengt til bunns i. Den gyter og fødes i Sargassohavet, 6000 kilometer fra norske strender. Larvene driver med Golfstrømmen tvers over Atlanterhavet til Europa, en reise som kan ta mer enn tre år. Like

Bredgade 20, Bagh 4
1260 København
Tlf 33-93 53 44
www.greenpeace.dk

Stora Robertsgatan 20-22 A
00171 Helsinki
Puh 09-698 63 17
www.greenpeace.fi

PB 6803, St Olavspl
0130 Oslo
tlf 22 20 83 79
www.greenpeace.no

Box 151 64
104 65 Stockholm
Tel 08-702 70 70
www.greenpeace.se

før ankomst Europa forvandles de blodliknende larvene til gjennomsiktig «glassål». Noen driver forbi Gibraltar inn i Middelhavet, mens andre havner lenger nord.

Hanner og hunner ender opp på forskjellige steder. Noen drar opp i elver og bekker og kan til og med krype over fuktige marker og finne seg et vann eller innsjø. Her spiser de seg fete og blir til gulål og senere til blankål. Andre forblir i havet. Hvorfor vet vi ikke og ingen vet heller hvor gamle de kan bli.

Forskning er selvsagt viktig. Bevaring er enda viktigere.

Hvem vil se sine barn i øynene og fortelle at de lot norske fiskere fiske opp den siste skapningen av denne arten, i et forsøk på å bevare norsk kystkultur og fordi ikke resten av Europa allerede stoppet sitt ålefiske?

La oss alle gjøre vårt for å redde ålen. Totalfredning mot fiske til havs og i ferskvann er første skritt.

Truls Gulowsen, leder for Greenpeace i Norge